

Innspill vedrørende Representantforslag 93 S om å lage en plan for trygg gjenåpning av kulturlivet når smittesituasjonen tillater det.

Norsk scenekunstliv er hardt prøvet av Covid 19. Vi er bekymret for den frie scenekunsten. Danse- og teatersentrum setter derfor stor pris på initiativet i Dokument 8:93 S (2020-2021) for å få på plass en trygg gjenåpningsplan/beredskapsplan dersom nye smittevernstiltak blir innført. Vi vil påpeke behovet for å se produksjon, formidling og arena i en helhetlig sammenheng også når det gjelder en gjenåpningsplan/beredskapsplan og at planverktøyet integrerer et internasjonalt perspektiv.

Gjenåpning av kulturlivet handler i stor grad om arrangørene. En gjenåpningsplan bør etter vår oppfatning innebære både igangsettelsestiltak for arrangørene såvel som de som skaper innhold til arrangørene. Planen bør anerkjenne kunstneres og kompanienes – innholdsleverandørenes - behov for langsiktig økonomisk hjelp/kompensasjon. Dette behovet vil være tilstede lenge etter at gjenåpningsprosessene av samfunnet har funnet sted, idet den komplekse økonomien i det ikke-institusjonelle feltet vil bruke lang tid på å ta seg opp, og økonomien utvikler seg antagelig på måter vi ikke vet om i dag.

Planen bør inneholde tiltak for å styrke de frie scenekunstneres – liveuttrykkenes – internasjonale muligheter når verden åpnes på nytt. Aktørene innen fri scenekunst må finne sitt publikum og sine spillesteder – både i Norge og internasjonalt. I dette arbeidet er det etterspørselsprinsippet som gjelder. Systematisk informasjon og styrking av virkemiddelapparatet, særlig internasjonalt gjennom Norwegian Arts Abroad (NAA), er avgjørende for norske kunstneres internasjonale muligheter. Kompensasjon for tap av internasjonale inntekter har vi ikke hatt i Norge, og flere kunstnere som nettopp har satset og hentet brorparten av sine inntekter ute, står nå i en stor usikkerhet og lider store tap. Vi kan ikke kontrollere gjenåpningen på de internasjonale markedene, men vi kan bidra til at norske kunstnere har økonomi til å komme seg gjennom krisen. Vi vet også at de internasjonale arenaene er i store problemer, som kan gi utslag i lavere honorarer for kunstneriske oppdrag i tiden etter at verden åpner opp. I tillegg vil det koste mer å komme seg ut.

Vi har sett er hvor utsatt frie levende og internasjonalt orienterte kunstformer som musikk og scenekunst representerer har vært og fortsatt er som følge av Covid 19. Store deler av aktørene innen «live» uttrykkene, kompanier, enkeltkunstnere står overfor radikalt endrede forhold ute i verden som det vil ta lang tid å bygge opp – og antagelig ikke slik vi hittil har kjent de internasjonale markedene, men kombinert med andre og ennå ukjente faktorer.

Hovedmålet må være å ta kompaniene og kunstnerne gjennom koronakrisen og over kneika. Det er mye som tyder på at pandemien vil vare lenger og må håndteres lokalt, nasjonalt og globalt ut ifra en annen tenkning enn den ad hoc pregete tenkningen som fortsatt rår.

Planverktøyet må gi langsiktighet og forutsigbarhet slik at vi ikke mister innholdsleverandørene, de som produserer og eksporterer kunst og kultur, og de som opprettholder kunst og kultur som samfunnsverdi og næring.

For aktørene innen fri scenekunst er det ingen motsetning mellom disse to faktorene.

Vi har sett kunstnere og kompanier falle gjennom mange stoler når det gjelder kompensasjonsordningene. Dette har flere årsaker, hvor en er den selvsagte – pandemien avdekket et lappeteppe av en sammensatt økonomi der aktørene skifter roller og henter inntekter fra ulike mer eller mindre kontraktfestede oppdrag, med skiftende inntektsbilde fra år til år, avhengig av om man er i produksjon, eller visning. Denne mangelfulle kunnskapen om en stor og viktig økonomi innen for «live» kunststartene koblet opp med oppfatningen av pandemisituasjonen som fortsatt ad hoc, at det må handles i en slags øyeblikkelig og kortsiktig hjelpemodus, har bidradd til en fortsatt vanskelig og uoversiktlig situasjon snart ett år etter at Covid 19 slo ned. Til tross for velvillige intensjoner, har ikke den politiske håndteringen greid å få frem et overordnet bilde av situasjonen, kartlagt helhet og kompleksitet inkludert, og fått frem langsiktige og treffsikre tiltak.

Regjeringen har gitt et oppdrag til Norsk Filminstitutt og Norsk kulturråd om å lage en slik langsiktig gjenåpningsplan. Det er viktig at arbeidet forankres i kulturlivet gjennom tett og løpende dialog med relevante kunst og kulturorganisasjoner i den innledende fasen for å sikre best mulig organisering og oversikt over kunnskap og behov.

Vi støtter forslaget om å etablere en gjenåpningskomite og at det internasjonale perspektivet ivaretas gjennom Norwegian Arts Abroad nettverket. (NAA) som håndterer den norske modellen for internasjonalisering og eksport. En slik gjenåpningskomite bør komme i arbeid raskt.

Forslag til konkrete tiltak

Forlenge kompensasjonsordningen for frilansere og selvstendig næringsdrivende ut 2021 og øke kompensasjonen til 80%

Øke andel kunstnerstipend

Få på plass en tilskuddsordning for etablerte kompanier som kan gi gode produksjonsvilkår og arbeidsplasser for scenekunstnere

Etablere en kompensasjonsordning for tap av internasjonale inntekter, alternativt en ordning for tap av inntekter enten fra nasjonale eller internasjonale oppdrag

Styrke NAA sitt internasjonale arbeid (reisestøtteordninger, bransjetreff,

promoteringstiltak mm, denne styrkingen vil være tverrdepartemental i og med at NAA får støtte over post 74 og UDs kap 115, norgesfremme og kultur – som dekker reisestøtte og prosjektstøtte, slik at norsk kunst og kultuyr kan være raskt på banen når verden åpnes.

Etablere under NAA tilskudd som ivaretar spesielle utgifter tilknyttet pandemien i forbindelse med internasjonal aktivitet(karanteneutgifter, etc)

Asker 16.02.2021

Med vennlig hilsen

Stiftelsen Danse- og teatersentrum

Tove Bratten, sign Direktør